

[Hartel.]

til Sejr: at der baade skulde være et Værn for den danske Bondes økonomiske Interesser, og at han skulde have sin personlige Frihed. Denne personlige Frihed mente de ikke varigt kunde sikres uden et saadant økonomisk Værn. Jeg skal her blot antydningvis nævne, at det første Forsøg paa en Fredning af Hjemmene blev gjort netop i disse Aar, saa vidt jeg husker i 1787, med Bestemmelsen om, at de Folk, der ikke kunde svare til deres Forpligtelser som Fæstere, skulde have en 3 Maaneders Fredningstid i det Hjem, hvori de sad, indtil de kunde finde sig anden Beskæftigelse. Det er altsaa noget, der har Aldershævd i det danske Folks Historie, den Politik, vi for vort Vedkommende har gjort os til Talsmænd for paa dette Omraade.

Saa længe det klassesdelte Samfund bestaar, maa man give os Medhold i, at dette økonomiske Værn maa Landbruget bygge sig op selv. Om vi da naaede dertil, ved at man sublimerede disse Værn for de enkelte Grupper af Befolkningen op til en saadan Højde, at de ophævede sig selv, fordi enhver saa, at vi ikke kunde naa frem ad den Vej, var vi naaet til det Punkt, jeg ogsaa vilde finde ønskeligt, nemlig at Klassekampen vilde være løst af sig selv. Men man maa give os Medhold i, at saa længe Klassekampen ikke er likvideret fra vore Modstanderes Side, er en Politik baseret paa et Samarbejde mellem Arbejder og Bonde ikke vel tænkeligt, for det kan kun ske, saa længe det drejer sig om to jævnbyrdige Faktorer, og ikke med den Bagtanke fra den ene eller den anden Side, at man vil udnytte netop den anden Gruppe økonomisk til Fordel for sig. Jeg vil slutte med at sige, at ingen kan paavise fra den danske Bondestands Historie, at Bonden nogen Sinde har søgt at udnytte sin politiske Magt til at skabe sig en Fortrinsstilling paa andres Bekostning.

Prieme: Grundet paa Bortrejse til Udlandet var jeg desværre i Tirsdags afskaaret fra at gøre nogle Bemærkninger under den Debat, der rejste sig her i Tinget om vore Handelsforhold til Udlandet, og herunder særlig om vort Samhandelsforhold med Tyskland. De mange Ord, som den højtærede Udenrigsminister ofrede paa dette Problem, synes jeg han kunde have sparet sig, han kunde paa meget lettere Maade over for den høje Rigsdag og over for Befolkningen have dokumenteret, hvorledes dette Forhold i Virkeligheden er. Den højtærede Udenrigsminister havde kun

behøvet at give os en Opstilling over, hvorledes Attestuddelingen til Tyskland var foregaaet i Maanederne Januar, Februar, Marts, April, Maj, Juni og Juli for Hovedgrupper og Undergrupper, og hvorledes den tilsvarende Attestuddeling var i den samme Periode i Fjor. Hvis det var sket, tror jeg ikke, det vilde have været muligt for Udenrigsministeren at holde den Tale, han holdt her, og jeg for mit Vedkommende tilbageviser Ministerens Paastand om, at man har udstedt de tilstrækkelige Attester, og at man paa loyal Vis har søgt at overholde Traktaten med Tyskland, saaledes at de Ekstrakontingenter, som var Forudsætningen for Handelsaftalen, kunde opretholdes. Der er for mig heller ikke nogen Tvivl om, og jeg mindes ogsaa Udtalelser af Udenrigsministeren om, at man, fordi det muligvis passede bedst af Hensyn til Landstingsvalget i Efteraaret, i Aarets første Maaneder vilde holde betydeligt igen paa Udstedelsen af Valutaattester og saa senere hen paa Aaret udstede saa mange flere. Jeg erindrer i hvert Tilfælde, at jeg om dette Spørgsmaal den Gang havde en personlig Samtale med Kontorchef Lindgren og gjorde ham opmærksom paa, hvor urimeligt dette Forhold var, idet den voldsomme Udstedelse af Attester paa Tyskland, som netop foregaar i denne Tid, vilde mærkes dobbelt og derfor virke dobbelt uheldig.

Jeg synes, det er et stift Stykke, at den danske Handelsstand, at de danske Importører, det Erhverv, som nu i 5 Aar har lidt under disse Importrestriktioner, skal komme ud for de Udtalelser, som Undervisningsministeren fandt det for godt at fremsætte paa Bornholm i Sommer. Jeg synes, at disse Udtalelser i Virkeligheden er ganske usømmelige. Den højtærede Minister maa jo fuldstændig have glemt de Pressemeddelelser — ja, den højtærede Minister kunde for den Sags Skyld blot læse et af de Blade, som støtter det Parti, han tilhører, „Ekstra-bladet“ — ja, jeg tror, at baade den højtærede Udenrigsminister og den højtærede Undervisningsminister har glemt at følge, hvorledes Pressen har reageret, hver Gang Attestudstedelsen til Tyskland har fundet Sted. Jeg kunde godt have Lyst til i Dag at læse en Del af disse Referater op, men det vilde sikkert lægge for meget Beslag paa den ringe Taletid, der er os menige Medlemmer beskaaret under Finanslovdebatten i dette høje Ting. Jeg beder dog Formanden om Tilladelse til et enkelt ganske kort Citat fra „Politiken“. Det stammer fra Januar Maaned; det drejer sig om Importen af Flor- og Macostrømper, og der siges derom: